

Eftirlit - Plöntuverndarvörur

Dagsetning	22. apríl 2020
Fyrirtæki	Húsasmiðjan ehf. Skútuvogi
Heimilisfang	Kjalarvogi 14, 104 Reykjavík
Kennitala	5512110290
Starfsemi	Smásala
Eftirlitsstaður	Húsasmiðjan Blómaval, Skútuvogi 14-16
Fulltrúi fyrirtækis á vettvangi	Díana Allansdóttir
Fulltrúi UST	Björn Gunnlaugsson
Tegund eftirlits	Efnaeftirlit
Tengiliður fyrirtækis	Berglind Bjarnarsdóttir berglind@blomaval.is

SAMANTEKT

Umhverfisstofnun fór í eftirlit með plöntuverndarvörum hjá Húsasmiðjunni Blómaval ehf. Skútuvogi 14-16 þann 16.3.2020 vegna gruns um að boðnar væru til sölu efnavörur sem uppfylltu ekki kröfur efnalaga nr. 61/2013, reglugerðar nr. 544/2015 um plöntuverndarvörur¹ og reglugerðar nr. 980/2015 um meðferð varnarefna. Í versluninni voru fimm vörur teknar til skoðunar og þar af reyndust þrjár þeirra ekki uppfylla kröfur framangreindra lag og reglugerða.

Vörurnar sem um ræðir eru *Ecofective Weedblast*, *Keeper illgresiseyðir – úði* og *Roundup GP* en eftirlitið leiddi í ljós að birgjar vörunnar *Ecofective Weedblast* er ekki handhafi markaðsleyfis fyrir vörunni og að varan *Keeper – illgresiseyðir – úði* er ekki með markaðsleyfi og hefur markaðssetning vörunnar verið ólögleg frá 30. júní 2019 þegar heimild til sölu fyrirbyggjandi birgða féll úr gildi hálfu ári eftir að tímabundin skráning vörunnar féll úr gildi. Þá er merkingum framangreindra vara ábótavant líkt og nánar er fjallað um hér að neðan.

Innlendir birgjar varanna eru Proctus ehf. og Samhentir Kassagerð ehf. og verður kröfum um úrbætur beint til þeirra. Í þeim tilfellum þar sem vörur eru markaðssettar án markaðsleyfis eða ekki í samræmi við markaðsleyfi verður áformað að stöðva markaðssetningu varanna en í þeim tilfellum þar sem einungis merkingum er ábótavant mun Umhverfisstofnun gera kröfu um úrbætur.

MERKING HUGTAKA OG SKAMMSTAFANIR

Merking eftirfarandi hugtaka og skammstafana sem notuð eru í skýrslunni er sem hér segir:

- **CLP:** Reglugerð (EB) nr. 1272/2008 um flokkun, merkingu og pökkun efna og efnablandna sem innleidd er í reglugerð nr. 415/2014 um flokkun, merkingu og umbúðir efna og efnablandna².

¹ Sem innleiðir [reglugerð \(EB\) nr. 1107/2009 um setningu plöntuverndarvara á markað](#).

² Samsett reglugerð nr. 415/2014 á vef Umhverfisstofnunar: <https://ust.is/library/Skrar/Atvinnulif/Efni/Flokkun-og-merkingar/samsett-reglugerd-nr-415-2014.html>

- **Tímabundin skráning:** Plöntuverndarvörur sem voru með gildar skráningar skv. eldri löggjöf áður en efnalög nr. 61/2013 tóku gildi og sótt var sérstaklega um tímabundna skráningu sbr. ákvæði til bráðabirgða í efnalögum. Tímabundnar skráningar fyrir plöntuverndarvörum gilda þar til að lokið er við að áhættumeta virka efnið í vörunni eða þar til að virka efnið í vörunni hefur verið bannað.
- **Leyfi fyrir hliðstæðum viðskiptum:** Leyfi fyrir plöntuverndarvöru sem er sams konar og samsetning plöntuverndarvöru („viðmiðunarvara“) sem þegar er leyfð í aðildarríkinu, sbr. 52. gr. í reglugerð nr. 1107/2009 um setning plöntuverndarvara á markað.
- **Markaðsleyfi:** Leyfi sem veitt er vöru á grundvelli áhættumats. Plöntuverndarvörur skulu vera með markaðsleyfi sem Umhverfisstofnun gefur út sbr. 35. gr. efnalaga nr. 61/2013 og 5. gr. reglugerðar nr. 544/2015 um plöntuverndarvörur.
- **Markaðssetning:** Að sjá þriðja aðila fyrir vöru sem fellur undir efnalög nr. 61/2013 eða bjóða hana fram, hvort heldur er gegn greiðslu eða án endurgjalds. Innflutningur er markaðssetning. Hvað varðar plöntuverndarvörur er markaðssetning það að hafa umráð með sölu, þ.m.t. að bjóða þær til sölu eða afhendingar í öðru formi, hvort heldur er gegn gjaldi eða án endurgjalds, og sjálf salan, dreifingin eða önnur form afhendingar að undanskilinni endursendingu til fyrri seljanda. Afgreiðsla í frjálst flæði inn á EES-svæði telst markaðssetning.
- **Hættuflokkun/flokkun:** Flokkun skv. viðeigandi ákvæðum CLP um mat á þeim áhættum sem fylgja notkun tiltekins efnis eða efnablöndu.
- **Hættumerkingar:** Merkingar á þar til gerðum merkimiða vöru sem flokkast sem hættuleg skv. ákvæðum CLP. Um merkimiðann er fjallað í I. kafla III. bálks CLP.
- **Leyfishafi:** einstaklingur eða lögaðili sem er handhafi leyfis fyrir plöntuverndarvöru.

UMFANG EFTIRLITS

Umhverfisstofnun hefur umsjón með framkvæmd efnalaga nr. 61/2013 og fer með eftirlit með framkvæmd laganna og reglugerða sem settar eru samkvæmt þeim. Í því skyni hefur stofnunin m.a. eftirlit með meðferð og markaðssetningu efna, efnablandna og hluta sem falla undir lögina með samræmdum hættu á landinu öllu. Auk þess hefur stofnunin eftirlit með banni og takmörkunum á efnum, efnablöndum og efnum í hlutum og með vörum sem þurfa markaðsleyfi. Stofnunin fór í eftirlit þann 16. mars 2020 hjá Húsasmiðjunni Blómaval ehf. og var markmið þess að skoða hvort tilteknar plöntuverndarvörur í versluninni uppfylltu kröfur varðandi markaðsleyfi og merkingar umbúða sbr. efnalög nr. 61/2013, reglugerð nr. 544/2015 og reglugerð nr. 980/2015.

MARKAÐSLEYFI OG TÍMABUNDNAR SKRÁNINGAR PLÖNTUVERNDARVARA

Plöntuverndarvörur sem á að setja á markað eða nota skulu hafa markaðsleyfi sem Umhverfisstofnun gefur út sbr. 35. gr. efnalaga nr. 61/2013 og 5. gr. reglugerðar nr. 544/2015 um plöntuverndarvörur. Óheimilt er að setja á markað plöntuverndarvörur sem ekki hafa markaðsleyfi sbr. 2. málsl. 1. mgr. 35. gr. efnalaga. Handhafi markaðsleyfis er ábyrgur fyrir markaðssetningu plöntuverndarvöru og því að hún uppfylli kröfur gildandi laga og reglugerða. Leyfishafi getur tilnefnt sérstakan dreifanda til þess að sjá um markaðssetningu vörunnar á grundvelli leyfisins. Ef birgir er ekki skilgreindur af leyfishafa sem dreifandi þarf hann að sækja um leyfi fyrir markaðssetningu vörunnar í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 544/2015.

Tímabundnar skráningar plöntuverndarvara sem gefnar voru út skv. þágildandi II. bráðabirgðarákvæði efnalaga, sem breytt var með lögum nr. 72/2019 gilda sem hér segir, sbr. núgildandi VI. bráðabirgðaákvæði efnalaga:

- a. í 12 mánuði frá því að virka efnið í vörunni hefur verið áhættumetið og samþykki fyrir því endurnýjað í samræmi við reglugerð sem ráðherra setur, og á meðan afgreiðsla umsóknar um markaðsleyfi sem sótt hefur verið um fyrir vörunni í samræmi við ákvæði 35. gr. er í vinnslu eða
- b. þar til virka efnið í vörunni verður bannað á Íslandi með reglugerð sem ráðherra setur.

MERKING

Samkvæmt 32. efnalaga skulu birgjar tryggja að efni og efnablöndur sem eru tilbúin til notkunar séu merkt í samræmi við hættuflokkun þeirra. Umbúðir skulu merktar með nafni, heimilisfangi og símanúmeri birgis, magni efnis og efnablöndu, hættusetningum, varnaðarsetningum, viðvörunarorðum og hættumerkjum í samræmi við ákvæði reglugerðar. Það hvaða reglugerð gildir um merkingar plöntuverndarvöru fer eftir því hvort varan sé markaðssett á grundvelli markaðsleyfis eða tímabundinnar skráningar en auk þess gildir 1. kafli III. bóls CLP reglugerðarinnar um merkingar allra efnavara. Þá er kveðið á um það í 4. gr. reglugerðar nr. 544/2015 um plöntuverndarvörur að texti merkinganna er varðar hættusetningar, varnaðarsetningar og viðvörunarorð skuli vera á íslensku ef plöntuverndarvaran hættuflokkast skv. reglugerð nr. 415/2014. Ef plöntuverndarvaran flokkast ekki sem hættuleg skv. reglugerð nr. 415/2014 mega merkingar vera á ensku eða Norðurlandamáli öðru en finnsku.

Merkingar plöntuverndarvara með markaðsleyfi

Um merkingar plöntuverndarvara með markaðsleyfi sem gefin eru út í samræmi við reglugerð nr. 544/2015 um plöntuverndarvörur gilda, umfram kröfur í CLP, ákvæði reglugerðar (ESB) nr. 547/2011. Þar eru í I. viðauka talin upp merkingaratriði sem fram skulu koma á plöntuverndarvörum með markaðsleyfi en að auki ber að athuga hvort staðlaðar setningar vegna sérstakrar áhættu eða varúðarráðstafana eigi við um vöruna, sbr. II. og III. viðauka reglugerðarinnar.

Merkingar plöntuverndarvara með tímabundna skráningu.

Um merkingar plöntuverndarvara með tímabundna skráningu gildir, umfram kröfur í CLP, V. ákvæði til bráðabirgða í reglugerð nr. 980/2015 um meðferð varnarefna sem kveður á um að um merkingarnar fari samkvæmt reglugerð 1002/2014. Í 8. gr. reglugerðar nr. 1002/2014 eru talið upp í sextán stafliðum hvaða atriði skuli koma fram á merkingum plöntuverndarvara sem markaðssett eru á grundvelli tímabundinnar skráningar.

NIÐURSTAÐA EFTIRLITS

Eftirtaldar vörur sem falla undir umfang eftirlitsins voru skoðaðar:

Vara	Strikamerki
Roundup GP	5411773128337
Roundup úði	5411773120515
Keeper illgresiseyðir – úði	
Keeper L. illgresiseyðir	7038090696516
Ecofective Weedblast	5060490810003

Þrjár þeirra vara sem féllu undir umfang eftirlitsins uppfylla ekki kröfur sem settar eru fram í þeim lögum og reglugerðum sem falla undir umfang eftirlitsins.

Ecofective Weedblast – Illgresiseyðir

Birgir vörunnar Ecofective Weedblast er Proctus ehf. Birgir umræddrar vöru er ekki handhafi markaðsleyfisins eða skilgreindur dreifandi fyrir Ecofective Weedblast. Ef birgir er ekki skilgreindur af leyfishafa sem dreifandi þarf hann að sækja um leyfi fyrir markaðssetningu vörunnar í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 544/2015. Mögulegt er að sækja um gagnkvæma viðurkenningu á markaðsleyfi sbr. 41. gr. reglugerðar (EB) 1107/2009 eða leyfi fyrir hliðstæðum viðskiptum sbr. 52. gr. reglugerðarinnar. Einnig vantar merkingaratriði á umbúðir varanna.

FRÁVIK

MARKAÐSLEYFI

1. Óheimilt er að markaðssetja plöntuverndarvöru nema hún hafi fengið markaðsleyfi sbr. 2. másl. 1. mgr. 35. gr. efnalaga.
Það athugast að vörunni Ecofective Weedblast hefur verið veitt gagnkvæm viðurkenning á markaðsleyfi sbr. reglugerð nr. 544/2015 en Proctus ehf. er ekki handhafi markaðsleyfisins.

MERKING

2. Ef fyrirtækið sækir um leyfi fyrir markaðssetningu vörunnar þarf að bæta við eftirfarandi merkingaratriðum á umbúðir varanna, bæði þeirra sem eru til á vörulager fyrirtækisins og þeirra sem eru í endursölu:
  - **heiti og heimilisfang leyfishafa og leyfisnúmer plöntuverndarvörunnar** og, ef það er annað, **heiti og heimilisfang aðilans sem ber ábyrgð** á lokaumbúðum og merkingu eða á lokamerkingu plöntuverndarvörunnar á markaði.Merkingar varanna eru á ensku og virðast að öðru leyti vera í samræmi við reglugerð nr. 547/2011.

Keeper illgresiseyðir – úði

Birgir vörunnar er Samhentir Kassagerð ehf. Umhverfisstofnun er kunnugt um að varan hafi verið á markaði á grundvelli tímabundinnar skráningar en ekki hefur verið sótt um markaðsleyfi fyrir henni. Tímabundin skráning vörunnar féll úr gildi 31.12.2018 og heimild til sölu og dreifingar á fyrirliggjandi vörubirgðum rann út 30.6.2019.

FRÁVIK

MARKAÐSLEYFI

1. Óheimilt er að markaðssetja plöntuverndarvöru nema hún hafi fengið markaðsleyfi sbr. 2. másl. 1. mgr. 35. gr. efnalaga eða á grundvelli tímabundinnar skráningar sbr. bráðabirgðaákvæði laganna. Tímabundin skráning vörunnar er fallin úr gildi þar sem að virk innihaldsefni vörunnar hafa verið áhættumetin og hægt er að sækja um markaðsleyfi.

Roundup GP

Birgir vörunnar er Samhentir Kassagerð ehf. Varan er með tímabundna skráningu skv. efnalögum nr. 61/2013. Merkingaratriði vantar á umbúðir varanna.

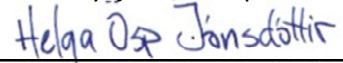
FRÁVIK**MERKING**

1. Frávik frá 8. gr. reglugerðar nr. 1002/2014. Eftirfarandi merkingaratriðum þarf að bæta við á umbúðir varanna, bæði þeirra sem til eru á vörulager fyrirtækisins og þeirra sem eru í endursölu:
  - Ábyrgðaraðili fyrir markaðssetningu hér á landi.
  - Númer tímabundinnar skráningar sem Umhverfisstofnun úthlutaði.

Merkingar varanna eru á dönsku og virðast að öðru leyti vera í samræmi við reglugerð nr. 1002/2014.

Það athugast að áður hafa verið gerðar kröfur um úrbætur vegna þessa merkingaratriðis en í því tilfelli var eingöngu gerð krafa um að vörubirgðir á lager yrðu endurmerktar og í ljósi þess voru merkingar á vörum sem voru í endursölu hjá verslunum ekki lagfærðar. Umhverfisstofnun fer fram á það að merkingar á öllum umbúðum í verslunum verði lagfærðar þannig að þær uppfyllir framangreind skilyrði.

Reykjavík, 22. apríl 2020

Helga Ösp Jónsdóttir